

[Ministeren for handel, industri og søfart.]

Begrundelsen for at søge bevilget 6 mill. kr. mod 5 mill. kr. i den forudgående 3 års periode er dels den almindelige prisstigning, som siden 1954 for skibe af den størrelse, som her kommer i betragtning, har udgjort 20-25 pct., dels det forhold, at tendensen i den seneste tid er gået i retning af noget større og som følge deraf dyrere skibe.

Lånene foreslås ydet på samme vilkår, som var gældende i henhold til lov nr. 65 af 17. marts 1954. På baggrund af den almindelige stigning i renteniveauet foreslås det dog, at renten forhøjes til 6 pct. p. a., ligesom det efter henstilling fra skattedepartementet foreslås, at de hidtil gældende lempelser med hensyn til betaling af stempeleafgift og offentlige gebyrer bortfalder.

Med disse bemærkninger tillader jeg mig at anbefale forslaget til hurtig og velvillig behandling i det høje ting.

Den første sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om udbygning af Københavns lufthavn i Kastrup og opførelse af en ny hovedbygning m. v. på lufthavnen.

Valgt blev: *Horn, Holger Eriksen, Heising, Lars P. Jensen, Kolbjørn, M. Larsen, Peter Nielsen, Teichert, Jensen-Broby, Damsgaard, From, Paabel, Sønderup, Stæhr Johansen, Foss, Gottschalck-Hansen og Rager.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om indfødsrets meddelelse m. v.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1489, fremsættelsen i tidenden sp. 2857).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Axel Ivan Pedersen: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til indfødsretsudvalget.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring i lov om udøvelse af erhverv i Grønland.

(Første behandling findes i tidenden sp. 1979, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 201).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Formanden: Sammen med denne sag foretages den følgende sag på dagsordenen, nemlig:

Anden behandling af forslag til lov om jagt og ferskvandsfiskeri i Grønland.

(Første behandling findes i tidenden sp. 1984, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 201).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagenes overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Udvalgets ordfører (Victor Gram): Under første behandling af forslag til lov om ændring i lov om udøvelse af erhverv i Grønland rejstes spørgsmålet om lovforslagets forhold til principperne for fastlæggelse af søterritoriets grænser. Folketingssekretariatet har over for udvalget henledt opmærksomheden på det samme spørgsmål, og i den anledning har udvalget haft et samråd med ministeren for Grønland. Herunder har ministeren givet udtryk for — således som det også fremgår af betænkningen — at det ikke har været tanken at

[Victor Gram.]

benytte loven til ved kgl. anordning at fastsætte søterritoriale grænser, der hviler på et principielt nyt beregningsgrundlag, men at det kun har været tanken ved den kgl. anordning at fiksere søterritoriet i overensstemmelse med de almindeligt anerkendte principper. Efter denne oplysning fra den højtærede minister indstiller udvalget enstemmigt dette lovforslag til vedtagelse med den lille redaktionelle ændring, der ligger i ændringsforslaget.

Vedrørende forslag til lov om jagt og ferskvandsfiskeri i Grønland har udvalget også haft et samråd med ministeren for Grønland, hvorunder man specielt har drøftet spørgsmålet om, efter hvilke retningslinjer myndighederne agter at praktisere jagtretten for sæsonarbejdere og ekspeditionsdeltagere og for de danske militære styrker i Grønland. Heroverfor har ministeren givet udtryk for, at der i praksis ikke vil ske nogen ændring med hensyn til disse kategoriers muligheder for jagt og fiskeri i Grønland bortset fra de særlige forholdsregler, som man i den givne situation måtte tage. Efter at have modtaget disse oplysninger indstiller udvalget enstemmigt lovforslaget til vedtagelse i det høje ting med det foreliggende ændringsforslag, som er af redaktionel karakter.

Jeg skal på udvalgets vegne indstille de to lovforslag til vedtagelse.

A. Lyngø: Fremsettelsen af det foreliggende lovforslag om ændring i lov om udøvelse af erhverv i Grønland blev fulgt med stor interesse af mange grønlandske fiskere. Vi deroppe er henvist til at leve af havet. Vi har så at sige intet agerbrug, kun lidt minedrift og så godt som ingen industri. Hele vor eksistens er knyttet til fiskeri og jagt. Jeg vil derfor gerne så kraftigt, som jeg kan, støtte det grønlandske landsråd og den højtærede minister for Grønland ved at sige, at en revision af tremilegrænsen er vigtig for os, som det samme spørgsmål har været vigtigt — og stadig er vigtigt — for fiskerinationer som Norge, Island og Færøerne. Disse lande har endda en stor søgående fiskeriflåde og er ikke så afhængige af hjemmefiskeriet som Grønland. Grønland har ingen søgående fiskerifartøjer og er henvist til at fiske i fjordene, skærgården

og kystens umiddelbare nærhed. De grønlandske fiskere trænger derfor mere til beskyttelse end andre landes fiskere over for de fremmede fiskere, der er blevet mere og mere nærgående.

Jeg er lige kommet fra Grønland og har endnu ikke haft tid til at sætte mig grundigt ind i lovforslaget. Men jeg vil gerne sige, at man i Grønland på grundlag af første behandling af lovforslaget er klar over, at det kan blive vanskeligt at ændre de nu-gældende grænser, således som det er foreslået af landsrådet. Jeg vil derfor her i folketinget gerne indtrængende præcisere, at de foreslåede ændringer er stærkt nødvendige, og at de er minimumsønsker.

Jeg vil også gerne sige, at de foreslåede ændringer ikke er rettet mod de danske medborgere fra andre landsdele. De kan jo fiske så godt som overalt i de grønlandske farvande og ude i Davisstrædet. Kun mindre områder i bopladsernes umiddelbare nærhed er forbeholdt den fastboende befolkning, fordi grønlænderne på grund af ringere materiel ikke kan konkurrere med andre danske medborgere. Det ville jo være yderst uheldigt, såfremt konkurrence fra danske medborgere forringede de få eksistensmuligheder i det arktiske land. Vi skal også huske, at andre danske fiskere — fremmede fiskere i det hele taget — opnår betydelig højere indhandlingspriser for fisk fanget ved Grønland end grønlandske fiskere; deres indtjeningssevne er langt større. Såfremt der var frie forhold i fjorde og skærgården, ville grønlænderne snart være udkonkurreret i deres egen hjemstavn.

Vi må også i denne forbindelse huske, at det drejer sig om så store fiskepladser ude i Davisstrædet, så at selv en radikal udvidelse af søterritoriet på ingen måde vil betyde forringelse af fiskerimulighederne for de fremmede fiskere. Såfremt det viser sig, at det bliver vanskeligt at efterkomme landsrådets stærkt påkrævede ændringsforslag, tror jeg ikke, at der bliver ro om sagen.

Vedrørende lovforslaget om ikke-erhvervs-mæssig jagt og fiskeri i Grønland vil jeg gerne bemærke, at fremsættelsen af lovforslaget blev fulgt med interesse og tilfredshed i Grønland. Der er — som den højtærede minister for Grønland også har nævnt i fremsættelsen — ingen regler for jagt og

[A. Lyng.]

fiskeri. Jagt og fiskeri er tilladt for alle i Grønland, og der er ingen begrænsninger af nogen art ud over fredningsbestemmelserne.

Nu mener man imidlertid ganske naturligt, at det ikke mere går an med ubegrænset brugsret for alle. Vi må til at økonomisere med landets jagt- og fiskerimuligheder på en mere effektiv måde. Vi må overveje, om tiden ikke er inde til indførelse af en jagtlov. Men det er en anden historie, som vi ikke skal drøfte i dag.

Når vi specielt betragter ferskvandsfiskeriet, ser vi, at trods landets størrelse er mulighederne for ferskvandsfiskeriet små. Vi har kun én fiskeart, nemlig laksørreden, og bestanden er ret lille, fordi elvene er for korte i den høje og forholdsvis smalle landstrimmel, der stikker ud af indlandsisen. Vi har ganske vist hundredvis af elve, men de fleste har så meget fald i løbet, at laks ikke kan leve i dem. Vi har knap nok en elv, der er så lang som Gudenå, til trods for at Grønland er 50 gange større end Danmark. Og laksefiskeriet er blevet drevet så intensivt, at bestanden i mange elve er stærkt udtyndet. Det er derfor kun naturligt, at man holder igen, og at bestanden beskyttes ikke alene gennem de nugældende fredningsbestemmelser, men også gennem indskrænket brugsret.

Foreløbig er man imidlertid vejet tilbage for at fastsætte regler, der indskrænker brugsretten for den i landet fastboende befolkning. Store dele af befolkningen lever stadig delvis under naturaløkonomi. Hver boplads og hvert distrikt er henvist til at leve af sine egne ressourcer af grønlandsk proviant. Det sker stadig selv i vore dage, at befolkningen flere steder lider nød om vinteren — det er også sket i år. At indføre regler, der virker strammende på jagt og fiskeri ved siden af fredningsbestemmelserne, skal man være forsigtig med. Og laksen betyder stadig en hel del både som indtægtsgivende bierhverv og som vinterproviant.

Derimod er det kun naturligt at indføre indskrænket brugsret for dem, der midlertidigt eller kun for en kort tid opholder sig i Grønland. Det er kun naturligt, at de kan få tilladelse til at gå på jagt, fiskeri, og at de betaler en lille afgift, således som de i alle tilfælde skulle i deres eget hjemland.

Der kan selvfølgelig være tvivlsspørgsmål, men der er jo dispensationsmuligheder, og der er ingen grund til at være ængstelig for f. eks. arbejdere, videnskabsmænd og hermed ligestillede.

Loven kommer ganske naturligt til at gælde både for de beboede og de ubeboede områder. De ubeboede områder er ikke mindst vigtige, fordi dér er vore ressourcer, som tages i brug, efterhånden som befolkningen vokser og får bedre jagtfartøjer. Selv i vore dage er disse naturlige reserver vigtige, fordi vi herfra får tilførsler af jagtdyr til de områder, hvor kajaker og robåde med ringe aktionsradius driver jagt.

Til slut vil jeg gerne bemærke, at der i lovforslaget står, at tilladelse til jagt og fiskeri gives af ministeren for Grønland eller efter dennes nærmere bemyndigelse af landshøvdingen. Men landshøvdingen kan ikke være alle vegne, og han kan ikke have samme lokalkendskab som kæmner og kommunalbestyrelse. Det ville være naturligt, om disse fik indstillingsret, men alt dette kan måske komme med i de nærmere bestemmelser, der skal følge med loven.

Ministeren for Grønland (Kjærboel): Jeg takker udvalget for dets grundige arbejde og for dets tilslutning til de ændringer, jeg har foreslået.

Det er ikke unaturligt, at det ærede medlem hr. A. Lyng har ønsket at gøre de synspunkter gældende, han fremførte nu, men jeg må tilstå, at det virkede lidt påfaldende på mig, der var til samråd i udvalget, at ingen af de ærede grønlandske folketingsmænd var til stede. Nu ved jeg godt, at der kan være visse rejsebesværligheder — dem kender jeg en del til — men det ville være naturligt, om man, når der fremsættes lovforslag vedrørende Grønland, var opmærksom på det og medvirkede ved behandlingen af disse, således at der så vidt muligt kunne tages hensyn til de grønlandske repræsentanters ønsker.

Det ærede medlem hr. A. Lyng har nævnt, at det ville være af meget stor betydning for de grønlandske fiskere, at tremilegrænsen snart blev revideret. Jeg gør opmærksom på, at spørgsmålet ikke umiddelbart vedrører de foreliggende lovforslag, men jeg skal gerne love det ærede medlem, at jeg vil se med velvilje på sagen, og det er min

[Ministeren for Grønland.]

tanke snarest at drøfte mulighederne for en sådan revision med udenrigsministeriet.

Det ærede medlem hr. A. L ynge nævnede, at det var ønskeligt, at ikke alene lands-høvdingen fik bemyndigelse til at udstede jagt- og fiskeritilladelserne, men at også de lokale myndigheder fik en sådan bemyndigelse. Hertil skal jeg bemærke, at dette også har været hensigten, idet det påtænkes at deponere et antal tilladelser hos kæmnerne, som de kan udlevere til ansøgere, der opfylder betingelserne herfor.

Hermed sluttede forhandlingen.

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til lov om ændring i lov om udøvelse af erhverv i Grønland.

§ 1, ændringsforslaget og § 2, således ændret, vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om jagt og ferskvandsfiskeri i Grønland.

Ændringsforslaget, § 1, således ændret, og §§ 2—4 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Den følgende sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring i lov om offentlig forsyrg (vedrørende ændring af kommunehjælpsgrænsen, bestemmelserne om pristalsregulering m. v.).

(Første behandling findes i tidenden sp. 2073, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 205.)

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der stillet følgende ændringsforslag:

Af *Ragnhild Andersen, Alfred Jensen og Aksel Larsen:*

Til § 1.

1) I den foreslåede affattelse af lovens § 194, stk. 1, udgår de første 5 linjer, og i stedet indsættes:

„Retten til at få normalbidraget udbetalt med det fulde grundbeløb er for alle enligstillede bidragsberettigede, herunder også enker og enkemænd, betinget af, at den bidragsberettigedes årlige indtægt ikke overstiger grænserne for ubemidletthed i folkeforsikringslovens forstand (sygekassegrænserne).

For øvrige bidragsberettigede er retten til at få normalbidraget udbetalt med det fulde grundbeløb betinget af, at den bidragsberettigedes årlige indtægt, beregnet efter reglerne i stk. 3, ikke overstiger følgende beløb, jfr. dog § 333:“.

2) I den foreslåede affattelse af lovens § 297, stk. 1, udgår i 6. linje ordene „85 pct. af“.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Udvalgets ordfører (Kaj Andresen): Udvalget har efter at have drøftet det foreliggende lovforslag og især problemerne omkring kommunehjælpsgrænsen stillet en række spørgsmål til socialministeren særlig vedrørende ændringen til § 297, og der har været samråd med socialministeren herom.

Af de besvarelser, udvalget har fået fra socialministeren, fremgår det, at 85 pct. som maksimalgrænse vil betyde, at der i perioden fra 1. april 1957 til 1. oktober 1957 ikke sker store ændringer i beløbets størrelse i forhold til de gældende satser. Et ægtepar vil få en beskeden forhøjelse på 15-20 kr. pr. måned og enlige en forhøjelse på 10-15 kr. pr. måned. Først fra oktober vil der ske en forhøjelse af de maksimale ydelser, der vil ligge en smule